

AXLOQIY QADRIYATLARNING IMIDJ SHAKILLANISHIGA TA'SIRI

Yormatova Umida Anvar qizi

Ustoz

umidaanvarovna91@gmail.com

Artikova Mohigul Siddikovna

104 guruh talaba

Annotatsiya: Mazkur maqolada axloqiy qadriyatlarning shaxs va kasbiy imidj shakllanishidagi o'rni va ahamiyati ilmiy jihatdan tahlil qilingan. Axloqiy qadriyatlar shaxsning ichki imidjini belgilovchi asosiy omil sifatida ko'rib chiqilib, ularning tashqi imidj orqali namoyon bo'lish mexanizmlari yoritilgan. Maqolada halollik, mas'uliyat, adolat va insonparvarlik kabi axloqiy qadriyatlarning ijobiy imidj shakllanishiga ta'siri asoslab berilgan hamda ichki va tashqi imidj uyg'unligining ijtimoiy va kasbiy munosabatlardagi ahamiyati ochib berilgan.

Kalit so'zlar: axloqiy qadriyatlar, imidj, ichki imidj, tashqi imidj, kasbiy imidj, shaxs axloqi, ijtimoiy ishonch, muloqot madaniyati.

Zamonaviy jamiyatda shaxs va kasbiy faoliyat imidji ijtimoiy munosabatlar tizimida muhim o'rin egallaydi. Imidj insonning tashqi ko'rinishi bilan bir qatorda uning axloqiy fazilatlarini, qadriyatlarini va xulq-atvori orqali shakllanadi. Ayniqsa, ta'lim, tibbiyot, boshqaruv va ijtimoiy sohalarida faoliyat yurituvchi shaxslar uchun axloqiy qadriyatlar imidjning asosiy negizi hisoblanadi. Shu sababli axloqiy qadriyatlarning imidj shakllanishiga ta'sirini o'rganish dolzarb ilmiy masalalardan biridir.

Axloqiy qadriyatlar tushunchasi va ularning ijtimoiy mohiyati.

Axloqiy qadriyatlar — bu jamiyat tomonidan e'tirof etilgan ezgulik, adolat, halollik, mas'uliyat, vijdon, hurmat va insonparvarlik kabi me'yorlar majmuasidir. Ushbu qadriyatlar shaxsning ichki dunyosini, xulq-atvorini va qaror qabul qilish jarayonini boshqaradi. Axloqiy qadriyatlar shaxsning ichki imidjini shakllantirib, uning ijtimoiy munosabatlarda qanday qabul qilinishini belgilaydi. Ichki axloqiy barqarorlik mavjud bo'lmagan shaxsda tashqi imidj barqaror va ishonchli bo'la olmaydi.

Imidj shakllanishida axloqiy qadriyatlarning roli.

Imidj faqat tashqi ko'rinish yoki kommunikativ mahorat natijasi emas, balki shaxsning axloqiy pozitsiyasi bilan chambarchas bog'liqdir. Halollik, adolatparvarlik va mas'uliyat kabi axloqiy qadriyatlar shaxs imidjining ishonchlilik va barqarorlik jihatlarini belgilaydi. Agar shaxsning so'zi va amali o'zaro mos kelsa, ya'ni axloqiy qadriyatlar real xulq-atvorda namoyon bo'lsa, ijobiy imidj shakllanadi. Aksincha, axloqiy me'yorlarga zid

xatti-harakatlar tashqi imidj qanchalik mukammal bo'lmasin, uning tezda yemirilishiga olib keladi.

Axloqiy qadriyatlar va ichki-tashqi imidj uyg'unligi.

Axloqiy qadriyatlar ichki imidjning asosiy tarkibiy qismi bo'lib, tashqi imidjning tabiiy va samimiy bo'lishini ta'minlaydi. Shaxsning nutqi, muomala madaniyati, mimika va jestlari uning ichki axloqiy holatini aks ettiradi. Psixologik tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, insonlar ko'pincha tashqi xatti-harakatlar orqali boshqalarning axloqiy qiyofasini baholaydilar. Shu bois axloqiy qadriyatlar tashqi imidj orqali ijtimoiy maydonda namoyon bo'ladi va shaxsga nisbatan ishonchni mustahkamlaydi.

Kasbiy imidj shakllanishida axloqiy qadriyatlarning ahamiyati.

Kasbiy faoliyatda axloqiy qadriyatlar mutaxassisning obro'-e'tiborini belgilovchi muhim omil hisoblanadi. Xususan, pedagog, shifokor, rahbar kabi kasblarda axloqiy mas'uliyat yuqori bo'lib, ushbu qadriyatlarga amal qilinishi kasbiy imidjning mustahkamlanishiga xizmat qiladi. Axloqiy qadriyatlarga tayangan kasbiy imidj uzoq muddatli bo'lib, jamiyat tomonidan barqaror qabul qilinadi va ijtimoiy ishonchni oshiradi.

Axloqiy qadriyat	Mazmuni	Ichki imidjga ta'siri	Tashqi imidjda namoyon bo'lishi	Imidj shakllanishidagi natija
Halollik	So'z va amal birligi, vijdoniylilik	Ichki barqarorlik va o'ziga ishonchni oshiradi	Samimiy nutq, ochiq muomala	Ishonchli va barqaror imidj
Mas'uliyat	Vazifaga ongli yondashuv	Kasbiy motivatsiyani kuchaytiradi	Intizom, vaqtga rioya	Ijobiy kasbiy obro'
Adolat	Tenglik va xolislik	Axloqiy barqarorlikni ta'minlaydi	Xolis qarorlar, hurmat	Ijtimoiy hurmat
Insonparvarlik	Boshqalarga mehr va hurmat	Empatiya va sabr-toqatni rivojlantiradi	Muloyim muomala	Ijobiy ijtimoiy imidj
Hurmat	O'zga fikrni tan olish	Muloqot madaniyatini oshiradi	Odob-axloqli xatti-harakat	Madaniyatli shaxs qiyofasi
Vijdonlilik	Ichki nazorat va o'zini baholash	O'zini tahlil qilishga undaydi	Me'yoriy xulq-atvor	Barqaror axloqiy imidj

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, axloqiy qadriyatlar imidj shakllanishining asosiy va hal qiluvchi omillaridan biridir. Axloqiy barqarorlikka ega bo'lgan shaxsda ichki va tashqi imidj

uyg'un holda namoyon bo'ladi, bu esa ijtimoiy va kasbiy munosabatlarda ishonch, hurmat va nufuzni ta'minlaydi. Shuning uchun zamonaviy jamiyatda ijobiy imidj shakllantirish jarayonida axloqiy qadriyatlarga tayangan holda yondashish muhim ilmiy va amaliy ahamiyatga ega.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. Karimova V.M. Ijtimoiy psixologiya va shaxs axloqi. — Toshkent: Fan va texnologiya, 2020.
2. Abduqodirov A. Pedagogik imidj va kasbiy madaniyat. — Toshkent: O'qituvchi, 2019.
3. Zunnunov A. Shaxs imidji va axloqiy qadriyatlar. — Toshkent: Innovatsiya, 2021.
4. Andreeva G.M. Ijtimoiy psixologiya. — Moskva: Aspekt Press, 2018.
5. Slastenin V.A. Pedagogika va shaxs tarbiyasi. — Moskva: Akademiya, 2019.
6. Musurmonova O. Ma'naviyat asoslari. — Toshkent: Ma'naviyat, 2022.

